

ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

САЖЕТИ ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ ЗА ПЕРИОД
ТОКОМ ГОДИНЕ КОЈИ ЈЕ ЗАВРШИО 30. ЈУНА 2019.

(неревидирани)

у складу са захтјевима Међународног рачуноводственог стандарда 34

Сарајево, 30. јули 2019. године

САДРЖАЈ

	Страна
Извјештај о добити или губитку	1
Извјештај о свеобухватној добити	2
Извјештај о финансијском положају	3
Извјештај о промјенама у капиталу	4
Извјештај о новчаним токовима	6
Одабране напомене уз сажете финансијске извјештаје	8 - 31
1 Основне информације	8
2 Основа за припрему	9
3 Нето каматни приходи	11
4 Нето приходи од накнада и провизија	12
5 Нето реализовани добици од продаје финансијске имовине по фер вриједности крз осталу свеобухватну добит	12
6 Нето добици / (губици) од курсних разлика	13
7 Остали приходи	13
8 Трошкови особља	13
9 Административни и остали оперативни трошкови	13
10 Нето резервације за очекиване кредитне губитке	14
11 Нето добит / (губитак) за период	14
12 Депозити код иностраних банака	15
13 Дужнички инструменти по фер вриједности крз осталу свеобухватну добит	15
14 Монетарно злато	16
15 Остала имовина	17
16 Готов новац у оптицају	17
17 Депозити банака	17
18 Депозити Владе и осталих депонената	18
19 Остале обавезе	18
20 Капитал	18
21 Новац и новчани еквиваленти	19
22 Аранжман валутног одбора	19
23 Трансакције са повезаним лицима	20
24 Управљање финансијским ризицима	22
25 Мјерење фер вриједности финансијске имовине и финансијских обавеза	28
26 Чланство Босне и Херцеговине у Међународном монетарном фонду	30
27 Ванбилансне ставке	31
28 Догађаји послије датума извјештавања	31
29 Одобравање сажетих финансијских извјештаја	31

ИЗВЈЕШТАЈ О ДОБИТИ ИЛИ ГУБИТКУ

У хиљадама КМ (неревидирани)	Напомена	За период			
		1.4. - 30.6. 2019.	1.4. - 30.6. 2018.	1.1. - 30.6. 2019.	1.1. - 30.6. 2018.
Каматни приходи		12.526	11.936	24.230	23.555
Каматни расходи		(6.249)	(6.088)	(12.245)	(11.758)
НЕТО КАМАТНИ ПРИХОДИ	3	6.277	5.848	11.985	11.797
Приходи од накнада и провизија		4.458	4.363	8.506	8.416
Расходи од накнада и провизија		(159)	(152)	(314)	(314)
НЕТО ПРИХОДИ ОД НАКНАДА И ПРОВИЗИЈА	4	4.299	4.211	8.192	8.102
Нето реализовани добици од продаје финансијске имовине по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит	5	-	-	143	233
Нето добици / (губици) од курсних разлика	6	51	179	93	(37)
Остали приходи	7	701	673	755	1.133
ОПЕРАТИВНИ ПРИХОДИ		11.328	10.911	21.168	21.228
Трошкови особља	8	(4.958)	(4.945)	(9.175)	(9.155)
Административни и остали оперативни трошкови	9	(2.000)	(1.928)	(3.773)	(3.987)
Депрецијација и амортизација		(590)	(532)	(1.190)	(1.055)
ОПЕРАТИВНИ ТРОШКОВИ		(7.548)	(7.405)	(14.138)	(14.197)
ФИНАНСИЈСКИ РЕЗУЛТАТ ПРИЈЕ РЕЗЕРВАЦИЈА ЗА ОЧЕКИВАНЕ КРЕДИТНЕ ГУБИТКЕ		3.780	3.506	7.030	7.031
Нето резервације за очекиване кредитне губитке	10	(58)	(9.794)	9.638	(10.464)
НЕТО ДОБИТ / (ГУБИТАК) ЗА ПЕРИОД	11	3.722	(6.288)	16.668	(3.433)

Одабране напомене на странама од 8 до 31 чине саставни дио ових сажетих финансијских извјештаја.

ИЗВЈЕШТАЈ О СВЕОБУХВАТНОЈ ДОБИТИ

У хиљадама КМ (неревидирани)	Напомена	За период			
		1.4. - 30.6. 2019.	1.4. - 30.6. 2018.	1.1. - 30.6. 2019.	1.1. - 30.6. 2018.
НЕТО ДОБИТ / (ГУБИТАК) ЗА ПЕРИОД		3.722	(6.288)	16.668	(3.433)
Остала свеобухватна добит					
<i>Ставке које су или које се могу накнадно пренијети у добит или губитак:</i>					
<i>Дужнички инструменти по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит</i>					
Нето промјена у фер вриједности током периода	13	65.436	6.937	146.261	1.770
Нето промјена у резервацијама за очекиване кредитне губитке током периода призната у добит или губитак	24.1.1.	(26)	9.287	(7.687)	9.367
Пренос у добит или губитак по основу продаје	5	-	-	(143)	(233)
		65.410	16.224	138.431	10.904
<i>Монетарно злато</i>					
Нето промјена у фер вриједности током периода	14	16.486	(841)	22.738	(2.606)
		16.486	(841)	22.738	(2.606)
Укупно остала свеобухватна добит		81.896	15.383	161.169	8.298
УКУПНО СВЕОБУХВАТНА ДОБИТ ЗА ПЕРИОД		85.618	9.095	177.837	4.865

Одабране напомене на странама од 8 до 31 чине саставни дио ових сажетих финансијских извјештаја.

ИЗВЈЕШТАЈ О ФИНАНСИЈСКОМ ПОЛОЖАЈУ

У хиљадама КМ (неревидирани)	Напомена	На дан	
		30. јуни 2019.	31. децембар 2018.
ИМОВИНА			
Страна валута у готовини		294.771	274.099
Депозити код иностраних банака	12	2.946.385	2.911.448
Дужнички инструменти по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит	13	8.547.188	8.225.439
Монетарно злато	14	232.734	209.996
Специјална права вучења у ММФ-у		524	2.236
Потраживања од дивиденди		623	-
Остала имовина	15	9.169	10.554
Некретнине и опрема		43.752	44.677
Нематеријална имовина		1.418	1.342
Остала улагања		27.813	27.813
УКУПНО ИМОВИНА		12.104.377	11.707.604
ОБАВЕЗЕ И КАПИТАЛ			
ОБАВЕЗЕ			
Готов новац у оптицају	16	4.924.022	4.750.614
Депозити банака	17	5.495.755	5.523.290
Депозити Владе и осталих депонената	18	782.529	709.367
Резервације за обавезе и трошкове		1.204	1.259
Остале обавезе	19	3.183	3.227
Укупно обавезе		11.206.693	10.987.757
КАПИТАЛ			
Почетни капитал		25.000	25.000
Резерве		856.016	694.847
Нето добит за период		16.668	-
Укупно капитал	20	897.684	719.847
УКУПНО ОБАВЕЗЕ И КАПИТАЛ		12.104.377	11.707.604

Одабране напомене на странама од 8 до 31 чине саставни дио ових сажетих финансијских извјештаја.

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОМЈЕНАМА У КАПИТАЛУ

У хиљадама КМ (неревидирани)

	Почетни капитал	Генералне резерве (задржана добит)	Остале резерве	Резерве фер вриједности - финансијска имовина по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит	Резервације за очекиване кредитне губитке	Резерве фер вриједности – монетарно злато	Укупно резерве	Добит за период	Укупно капитал
На дан 1. јануар 2019.	25.000	514.720	31.300	133.696	8.993	6.138	694.847	-	719.847
Укупно свеобухватна добит за период	-	-	-	146.164	(7.733)	22.738	161.169	16.668	177.837
Нето добит за период	-	-	-	-	-	-	-	16.668	16.668
Остала свеобухватна добит	-	-	-	146.164	(7.733)	22.738	161.169	-	161.169
<i>Нето нереализоване позитивне промјене у фер вриједности дужничких инструмената</i>	-	-	-	146.261	-	-	146.261	-	146.261
<i>Нето реализоване позитивне промјене у фер вриједности дужничких инструмената пренесене у добит или губитак</i>	-	-	-	(97)	-	-	(97)	-	(97)
<i>Нето нереализоване позитивне промјене у резервацијама за очекиване кредитне губитке за дужничке инструменте признате у добит или губитак</i>	-	-	-	-	(7.687)	-	(7.687)	-	(7.687)
<i>Нето реализоване позитивне промјене у резервацијама за очекиване кредитне губитке за дужничке инструменте пренесене у добит или губитак</i>	-	-	-	-	(46)	-	(46)	-	(46)
<i>Нето нереализоване позитивне промјене у фер вриједности монетарног злата</i>	-	-	-	-	-	22.738	22.738	-	22.738
На дан 30. јуни 2019.	25.000	514.720	31.300	279.860	1.260	28.876	856.016	16.668	897.684

Одабране напомене на странама од 8 до 31 чине саставни дио ових сажетих финансијских извјештаја.

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОМЈЕНАМА У КАПИТАЛУ (НАСТАВАК)

У хиљадама КМ (неревидирани)

	Почетни капитал	Генералне резерве (задржана добит)	Остале резерве	Резерве фер вриједности - финансијска имовина по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит	Резервације за очекиване кредитне губитке	Резерве фер вриједности – монетарно злато	Укупно резерве	(Губитак) за период	Укупно капитал
На дан 1. јануар 2018.	25.000	506.289	31.300	141.765	4.290	-	683.644	-	708.644
Укупно свеобухватна добит за период	-	-	-	1.699	9.205	(2.606)	8.298	(3.433)	4.865
Нето (губитак) за период	-	-	-	-	-	-	-	(3.433)	(3.433)
Остала свеобухватна добит	-	-	-	1.699	9.205	(2.606)	8.298	-	8.298
<i>Нето нерезализоване позитивне промјене у фер вриједности дужничких инструмената</i>	-	-	-	1.770	-	-	1.770	-	1.770
<i>Нето реализоване позитивне промјене у фер вриједности дужничких инструмената пренесене у добит или губитак</i>	-	-	-	(71)	-	-	(71)	-	(71)
<i>Нето нерезализоване негативне промјене у резервацијама за очекиване кредитне губитке за дужничке инструменте признате у добит или губитак</i>	-	-	-	-	9.367	-	9.367	-	9.367
<i>Нето реализоване позитивне промјене у резервацијама за очекиване кредитне губитке за дужничке инструменте пренесене у добит или губитак</i>	-	-	-	-	(162)	-	(162)	-	(162)
<i>Нето нерезализоване негативне промјене у фер вриједности монетарног злата</i>	-	-	-	-	-	(2.606)	(2.606)	-	(2.606)
На дан 30. јуни 2018.	25.000	506.289	31.300	143.464	13.495	(2.606)	691.942	(3.433)	713.509

Одабране напомене на странама од 8 до 31 чине саставни дио ових сажетих финансијских извјештаја.

ИЗВЈЕШТАЈ О НОВЧАНИМ ТОКОВИМА

Напомена	За период	
	1.1. - 30.6. 2019.	1.1. - 30.6. 2018.
У хиљадама КМ (неревидирани)		
НОВЧАНИ ТОКОВИ ОД ОПЕРАТИВНИХ АКТИВНОСТИ		
Нето добит / (губитак) за период	16.668	(3.433)
Прилагођено за:		
Каматне приходе	3 (24.230)	(23.555)
Каматне расходе	3 12.245	11.758
Нето резервације за очекиване кредитне губитке	10 (9.638)	10.464
Нето реализоване (добитке) од продаје дужничких инструмената по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит	5 (143)	(233)
Нето (добитке) / губитке од курсних разлика	6 (93)	37
Приходе од донација	(59)	(69)
Резервације за обавезе и трошкове	7	(74)
Приход од дивиденди признат у добит или губитак	7 (623)	(589)
Депрецијацију и амортизацију	1.190	1.055
Нето новчани токови од оперативних активности прије промјена на пословној имовини и обавезама	(4.676)	(4.639)
Промијене на пословној имовини и обавезама		
Смањење депозита код иностраних банака	42.404	152.686
(Повећање) дужничких инструмената по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит	(161.766)	(689.539)
Смањење остале имовине	1.327	1.065
Повећање готовог новца у оптицају	173.408	196.014
Повећање депозита	49.637	296.107
(Смањење) осталих обавеза	6	(254)
Исплате по основу резервација за обавезе и трошкове	(62)	(134)
Наплаћена камата	22	25
Плаћена камата	(3.684)	(4.019)
Нето новац од оперативних активности	96.616	(52.688)
НОВЧАНИ ТОКОВИ ОД ИНВЕСТИЦИОНИХ АКТИВНОСТИ		
Куповине некретнина, опреме и нематеријалне имовине	(341)	(1.018)
Нето новац од инвестиционих активности	(341)	(1.018)
НОВЧАНИ ТОКОВИ ОД ФИНАНСИЈСКИХ АКТИВНОСТИ		
Расподјела добити у државни буџет	-	(7.311)
Нето новац од финансијских активности	-	(7.311)

Одабране напомене на странама од 8 до 31 чине саставни дио ових сажетих финансијских извјештаја.

ИЗВЈЕШТАЈ О НОВЧАНИМ ТОКОВИМА (НАСТАВАК)

У хиљадама КМ (неревидирани)	Напомена	За период	
		1.1. - 30.6. 2019.	1.1. - 30.6. 2018.
Ефекти промјена у исправци вриједности за очекиване кредитне губитке на новац и новчане еквиваленте		(1.167)	1.081
Ефекти курсних промјена на новац и новчане еквиваленте		103	(11)
Нето повећање / (смањење) новца и новчаних еквивалената		<u>95.211</u>	<u>(59.358)</u>
Новац и новчани еквиваленти на почетку периода		1.676.360	2.061.284
Новац и новчани еквиваленти на крају периода	21	<u>1.771.571</u>	<u>2.001.926</u>

Одабране напомене на странама од 8 до 31 чине саставни дио ових сажетих финансијских извјештаја.

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 30. јуна 2019.

ОДАБРАНЕ НАПОМЕНЕ УЗ САЖЕТЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ ЗА ПЕРИОД ТОКОМ ГОДИНЕ КОЈИ ЈЕ ЗАВРШИО 30. ЈУНА 2019.

1. ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Централна банка Босне и Херцеговине („Банка“) је основана у складу са Законом о Централној банци Босне и Херцеговине („Закон“) који је усвојила Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине 20. јуна 1997. године, сагласно Општем оквирном споразуму за мир у Босни и Херцеговини („БиХ“).

Банка је почела са радом 11. августа 1997. године.

Сједиште Централног уреда Банке је у Сарајеву, адреса Маршала Тита број 25.

Циљ Банке је да постигне и одржи стабилност домаће валуте (конвертибилна марка) тако што издаје домаћу валуту према аранжману познатом под називом „Currency Board“.

У складу са чланом 64. став 2 Закона, Банка је обавезна да припреми и поднесе Предсједништву БиХ прелиминарне (без извршене ревизије) финансијске извјештаје за сваки квартал.

Управни одбор Банке, које се састоји од пет чланова, одобрава ове сажете финансијске извјештаје, а Управа Банке, која се састоји од четири члана, одговорна је за њихову припрему. На датум одобравања ових сажетих финансијских извјештаја, чланове Управног одбора и Управе Банке чине:

Управни одбор

др Сенад Софтић	предсједавајући
мр Анкица Колобарић	члан
мр Шериф Исовић	члан
мр Триво Маринковић	члан
др Љубиша Владушић	члан

Управа

др Сенад Софтић	гувернер
мр Ернадина Бајровић	вицегувернер
др Милица Лакић	вицегувернер
Желимира Распудић	вицегувернер

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 30. јуна 2019.

2. ОСНОВА ЗА ПРИПРЕМУ

2.1. Изјава о усклађености

Ови сажети финансијски извјештаји припремљени су у складу са Међународним рачуноводственим стандардом 34 („МСРС 34“): „Финансијско извјештавање за периоде током године“. Сажети финансијски извјештаји не укључују све информације које се захтијевају као дио cjеловитог сета финансијских извјештаја припремљених у складу са Међународним стандардима финансијског извјештавања („МСФИ“) те се требају читати заједно са посљедњим ревидираним финансијским извјештајима Банке за годину која је завршила 31. децембра 2018. („годишњи извјештаји“).

Одабране напомене које су дате уз ове сажете финансијске извјештаје појашњавају догађаје и трансакције које су важне за разумијевање промјена у финансијском положају и успјешности Банке у односу на задње ревидиране годишње извјештаје.

2.2. Основа мјерења

Ови сажети финансијски извјештаји су припремљени на основи историјског трошка, изузев за сљедеће значајне ставке:

Ставка	Основа мјерења
Финансијска имовина по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит	фер вриједност
Монетарно злато	фер вриједност

Историјски трошак је опћенито формиран на основу фер вриједности дате накнаде у замјену за имовину.

Фер вриједност је цијена која би била остварена продајом или плаћена за пренос неке обавезе у редовној трансакцији међу тржишним учесницима на датум мјерења, независно од тога да ли је она директно видљива или процијењена неком другом методом вредновања. Приликом процијењивања фер вриједности имовине или обавезе, Банка узима у обзир карактеристике имовине или обавезе коју би тржишни учесници узели у обзир приликом процијењивања њихове цијене на датум мјерења.

Детаљније објаве о мјерењу фер вриједности финансијске имовине и финансијских обавеза приказане су у Напомени 25.

2.3. Функционална и извјештајна валута

Сажети финансијски извјештаји Банке приказани су у државној валути БиХ коју представља конвертибилна марка (КМ). Све финансијске информације су заокружене на најближу хиљаду (уколико није другачије наведено).

Службени курс КМ према еврџ (EUR) одређен је Законом у износу 1,95583 КМ = 1 EUR. Према Закону, Банка је дужна да без рестрикција купује и продаје КМ за EUR, унутар територије БиХ, по дефинисаном курсу.

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 30. јуна 2019.

2. ОСНОВА ЗА ПРИПРЕМУ (НАСТАВАК)

2.4. Коришћење просуђивања и процјена

Припрема финансијских извјештаја у складу са МСФИ захтијева од Управе кориштење просуђивања, процјена и претпоставки који утичу на исказане износе имовине и обавеза, као и објављивање износа потенцијалне имовине и обавеза у овим сажетим финансијским извјештајима те одговарајуће исказане износе прихода и расхода током извјештајног периода. Стварни износи могу се разликовати од ових процјена.

Измјене рачуноводствених процјена признају се у периоду у којем је процјена измијењена уколико измјена утиче само на тај период или и у периоду измјене и у будућим периодима, ако измјена утиче и на текући и на будуће периоде.

Процјене и уз њих везане претпоставке континуирано се разматрају, а засновани су на посљедњим расположивим поузданим информацијама и већем искуству у њиховој примјени. У складу са наведеним, Банка је преиспитала и промијенила методологију за умањење вриједности финансијске имовине током 2018. године по МСФИ 9 и њену усаглашеност са праксама у другим централним банкама које примјењују МСФИ-ове.

Од 1. јануара 2019. године, Банка примјењује нову методологију израчуна вјероватноће неиспуњења обавеза (енг. PD - Probability of Default) који је један од три параметра за израчун очекиваних кредитних губитака. Промјена калкулације PD-а је од 1. јануара 2019. године заснована на транзиционим матрицама рејтинг агенција у односу на 2018. годину када је била базирана на тржишним показатељима кредитног ризика, тј. тржишним цијенама CDS уговора (енг. Credit Default Swap).

Више информација о начину калкулације PD-а у 2019. години и ефектима промјене калкулације су објављене у Напомени 24.1. и Напомени 24.1.1.

2.5. Рачуноводствене политике

Сажети финансијски извјештаји су припремљени у складу са истим рачуноводственим политикама које су коришћене приликом припреме посљедњих годишњих извјештаја.

У пословању Банке у периоду који је предмет извјештавања нису постојале цикличне нити периодичне пословне активности, све активности су се обављале према предмету и времену реализације по начелу трајности пословања.

Значајне претпоставке Управе кориштене у примјени рачуноводствених политика Банке и основе неизвјесности процјена исте су као и оне описане у годишњим извјештајима, осим промјене рачуноводствене процјене описане у Напомени 2.4.

2.6. Стандарди и тумачења који су објављени, а још нису у употреби

Није било значајних измјена постојећих стандарда и тумачења објављених од стране Одбора за међународне рачуноводствене стандарде, а који још нису у употреби у односу на оне који су објављени у посљедним годишњим извјештајима.

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 30. јуна 2019.

3. НЕТО КАМАТНИ ПРИХОДИ

У хиљадама КМ	За период			
	1.4. - 30.6. 2019.	1.4. - 30.6. 2018.	1.1. - 30.6. 2019.	1.1. - 30.6. 2018.
Каматни приходи по основу:				
Дужничких инструмената по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит (Напомена 13)	10.001	10.501	20.196	20.707
Ефеката негативне пасивне каматне стопе на депозите домаћих комерцијалних банака	2.514	1.421	4.010	2.819
Депозита код иностраних банака	7	7	16	13
Остале финансијске имовине по амортизованом трошку	4	7	8	16
Укупно каматни приходи	12.526	11.936	24.230	23.555
Каматни расходи по основу:				
Ефеката негативних каматних стопа – Дужнички инструменти по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит (Напомена 13)	(3.244)	(3.454)	(6.474)	(6.528)
Ефеката негативних каматних стопа - Депозити код иностраних банака	(3.005)	(2.634)	(5.771)	(5.230)
Укупно каматни расходи	(6.249)	(6.088)	(12.245)	(11.758)
Нето каматни приходи	6.277	5.848	11.985	11.797

Просјечна стопа ефективног приноса на дужничке инструменте по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит износила је 0,33% у периоду 1.1. – 30.6.2019. године (у периоду 1.1. – 30.6.2018. године износила је 0,37%).

Просјечна стопа негативног ефективног приноса на депозите код иностраних банака је износила 0,40% у периоду 1.1. – 30.6.2019. године (у периоду 1.1. – 30.6.2018. године износила је 0,42%).

Ефекти негативних каматних стопа од каматносно финансијске имовине су резултат негативних каматних стопа на депозите код иностраних банака и дужничке инструменте, а које се, у складу с актуелним тржишним условима, нису могле избјећи.

Ефекти негативних каматних стопа на депозите код иностраних банака укључују износ од 4.594 хиљаде КМ на орочене депозите и износ од 1.177 хиљада КМ на депозите по виђењу у периоду 1.1. – 30.6.2019. године (у периоду 1.1. – 30.6.2018. године укључивали су износ од 4.116 хиљада КМ на орочене депозите и износ од 1.114 хиљада КМ на депозите по виђењу).

Основицу за обрачун камата на депозите домаћих комерцијалних банака чине укупни депозити банака на рачунима резерви у обрачунском периоду, који се састоје од износа обавезних резерви и вишка изнад обавезних резерви.

Основицу за обрачун обавезне резерве банака чине депозити и позајмљена средства, без обзира на то у којој су валути средства изражена. Такођер, утврђена је јединствена стопа обавезне резерве од 10% коју Банка примјењује на основицу за обрачун обавезне резерве.

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 30. јуна 2019.

3. НЕТО КАМАТНИ ПРИХОДИ (НАСТАВАК)

Одлуком Управног одбора од 27. марта 2019. године измијењена је Одлука о утврђивању и одржавању обавезних резерви и утврђивању накнаде на износ резерве, којом се мијења висина накнаде која се обрачунава на средства изнад обавезне резерве банака. Од 1. маја 2019. године на износ средстава изнад обавезне резерве банака обрачунава се накнада по стопи коју примјењује Европска централна банка на депозите комерцијалних банака у Еврозони. На износ средстава обавезне резерве Банка не обрачунава накнаду.

Ефекти негативних пасивних каматних стопа на депозите домаћих комерцијалних банака су резултат негативне каматне стопе на износ средстава изнад обавезне резерве, а која је у извјештајним периодима износила 0,20% закључно са 30. априлом 2019. године и 0,40% од 1. маја 2019. године.

4. НЕТО ПРИХОДИ ОД НАКНАДА И ПРОВИЗИЈА

У хиљадама КМ	1.4. - 30.6.	1.4. - 30.6.	1.1. - 30.6.	За период
	2019.	2018.	2019.	1.1. - 30.6. 2018.
Приходи од накнада и провизија:				
од домаћих комерцијалних банака	4.151	4.067	7.917	7.830
од услуга за Владу и друге небанкарске комитенте	307	296	589	586
	<u>4.458</u>	<u>4.363</u>	<u>8.506</u>	<u>8.416</u>
Расходи од накнада и провизија:				
транзакције са иностраним банкама	(159)	(152)	(314)	(314)
	<u>(159)</u>	<u>(152)</u>	<u>(314)</u>	<u>(314)</u>
Нето приходи од накнада и провизија	<u>4.299</u>	<u>4.211</u>	<u>8.192</u>	<u>8.102</u>

5. НЕТО РЕАЛИЗОВАНИ ДОБИЦИ ОД ПРОДАЈЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ ПО ФЕР ВРИЈЕДНОСТИ КРОЗ ОСТАЛУ СВЕОБУХВАТНУ ДОБИТ

У хиљадама КМ	1.4. - 30.6.	1.4. - 30.6.	1.1. - 30.6.	За период
	2019.	2018.	2019.	1.1. - 30.6. 2018.
Реализовани добити	-	-	143	233
Реализовани губици	-	-	-	-
Нето реализовани добити од продаје финансијске имовине по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>143</u>	<u>233</u>

На дан 30. јуни 2019. године нето реализовани добити од продаје финансијске имовине по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит укључују нето износ који се састоји од закључног стања резерви фер вриједности у износу од 97 хиљада КМ и резервација за очекиване кредитне губитке у износу од 46 хиљада КМ за дужничке инструменте по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит (на дан 30. јуни 2018. укључивали су нето износ који се састојао од закључног стања резерви фер вриједности у износу од 71 хиљаде КМ и резервација за очекиване кредитне губитке у износу од 162 хиљаде КМ).

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 30. јуна 2019.

6. НЕТО ДОБИЦИ / (ГУБИЦИ) ОД КУРСНИХ РАЗЛИКА

У хиљадама КМ	1.4. - 30.6.	1.4. - 30.6.	1.1. - 30.6.	За период
	2019.	2018.	2019.	1.1. - 30.6. 2018.
Добити од курсних разлика	185	304	319	390
Губити од курсних разлика	(134)	(125)	(226)	(427)
Нето добити / (губити)	51	179	93	(37)

7. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

У хиљадама КМ	1.4. - 30.6.	1.4. - 30.6.	1.1. - 30.6.	За период
	2019.	2018.	2019.	1.1. - 30.6. 2018.
Приход од дивиденди	623	589	623	589
Приход од донација	25	36	59	69
Остали приходи	53	48	73	475
УКУПНО	701	673	755	1.133

8. ТРОШКОВИ ОСОБЉА

У хиљадама КМ	1.4. - 30.6.	1.4. - 30.6.	1.1. - 30.6.	За период
	2019.	2018.	2019.	1.1. - 30.6. 2018.
Плате	2.383	2.359	4.755	4.726
Порези и доприноси	1.355	1.340	2.703	2.684
Остала примања запосленика	1.214	1.246	1.710	1.749
Нето резервације за отпремнине запосленим	6	-	7	(4)
УКУПНО	4.958	4.945	9.175	9.155

9. АДМИНИСТРАТИВНИ И ОСТАЛИ ОПЕРАТИВНИ ТРОШКОВИ

У хиљадама КМ	1.4. - 30.6.	1.4. - 30.6.	1.1. - 30.6.	За период
	2019.	2018.	2019.	1.1. - 30.6. 2018.
Трошкови одржавања	578	657	1.151	1.331
Трошкови производње и дизајна новчаница и кованица	438	437	876	875
Остали административни и оперативни трошкови	984	834	1.746	1.781
УКУПНО	2.000	1.928	3.773	3.987

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 30. јуна 2019.

10. НЕТО РЕЗЕРВАЦИЈЕ ЗА ОЧЕКИВАНЕ КРЕДИТНЕ ГУБИТКЕ

У хиљадама КМ	1.4. - 30.6.	1.4. - 30.6.	1.1. - 30.6.	За период
	2019.	2018.	2019.	1.1. - 30.6. 2018.
Добици по основу очекиваних кредитних губитака:				
од финансијске имовине која се накнадно мјери по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит	105	4.708	7.877	5.695
од депозита код иностраних банака	671	1.658	3.309	3.211
од остале финансијске имовине	-	10	5	20
од специјалних права вучења у ММФ-у	-	1	1	1
	776	6.377	11.192	8.927
Губици по основу очекиваних кредитних губитака:				
од финансијске имовине која се накнадно мјери по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит	(79)	(13.995)	(190)	(15.062)
од депозита код иностраних банака	(753)	(2.164)	(1.358)	(4.309)
од остале финансијске имовине	(1)	(10)	(5)	(19)
од специјалних права вучења у ММФ-у	(1)	(2)	(1)	(1)
	(834)	(16.171)	(1.554)	(19.391)
Нето смањење / (повећање) у резервацијама за очекиване кредитне губитке	(58)	(9.794)	9.638	(10.464)

11. НЕТО ДОБИТ / (ГУБИТАК) ЗА ПЕРИОД

У хиљадама КМ	1.4. - 30.6.	1.4. - 30.6.	1.1. - 30.6.	За период
	2019.	2018.	2019.	1.1. - 30.6. 2018.
ФИНАНСИЈСКИ РЕЗУЛТАТ ПРИЈЕ РЕЗЕРВАЦИЈА ЗА ОЧЕКИВАНЕ КРЕДИТНЕ ГУБИТКЕ	3.780	3.506	7.030	7.031
Нето резервације за очекиване кредитне губитке:				
<i>Промена у калкулацији PD-а</i>	-	-	9.821	-
<i>Додатне нето резервације током периода</i>	(58)	(9.794)	(183)	(10.464)
	(58)	(9.794)	9.638	(10.464)
НЕТО ДОБИТ / (ГУБИТАК) ЗА ПЕРИОД	3.722	(6.288)	16.668	(3.433)

Значајна одступања кварталне и кумулативне нето добити / (губитка) у упоредним извјештајним периодима је посљедица примјене различитих калкулација PD-а у мјерењу очекиваних кредитних губитака. Промена калкулације PD-а је резултирала једнократним признавањем добитака по основу очекиваних кредитних губитака у износу од 9.821 хиљаде КМ у добит или губитак и смањењима резервација за очекиване кредитне губитке за одговарајуће класе финансијске имовине 1. јануара 2019. године. Више информација о ефектима ове промене је објављено у Напомени 24.1.1.

Осим наведене промене, финансијски резултат Банке прије резервација за очекиване кредитне губитке је непромијењен у односу на упоредни период прошле године. Оба периода су обиљежена негативним условима којима је пословање Банке изложено дужи период времена.

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 30. јуна 2019.

12. ДЕПОЗИТИ КОД ИНОСТРАНИХ БАНАКА

Анализа орочених депозита и депозита по виђењу код иностраних банака према валутама, дата је како слиједи:

У хиљадама КМ	30. јуни 2019.	31. децембар 2018.
Орочени депозити:		
- EUR	2.329.821	2.118.444
Исправка вриједности за очекиване кредитне губитке	(457)	(2.064)
	<u>2.329.364</u>	<u>2.116.380</u>
Депозити по виђењу:		
- EUR	609.843	788.997
- CHF	5.815	3.741
- USD	1.456	2.765
- GBP	34	36
Исправка вриједности за очекиване кредитне губитке	(127)	(471)
	<u>617.021</u>	<u>795.068</u>
УКУПНО	<u>2.946.385</u>	<u>2.911.448</u>

Депозити код иностраних банака, анализирани према преосталој рочности, дати су како слиједи:

У хиљадама КМ	30. јуни 2019.	31. децембар 2018.
До мјесец дана	1.147.319	777.266
Од једног до два мјесеца	289.851	349.106
Од два до три мјесеца	582.069	583.230
Од три до четири мјесеца	96.857	155.532
Од четири до дванаест мјесеци	213.725	253.310
Укупно	<u>2.329.821</u>	<u>2.118.444</u>
Исправка вриједности за очекиване кредитне губитке	(457)	(2.064)
УКУПНО	<u>2.329.364</u>	<u>2.116.380</u>

13. ДУЖНИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ ПО ФЕР ВРИЈЕДНОСТИ КРОЗ ОСТАЛУ СВЕОБУХВАТНУ ДОБИТ

Дужнички инструменти по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит представљају квалитетне дужничке хартије од вриједности са високим степеном утрживости и ликвидности, кредитног рејтинга од AAA до BBB. Портфељ се састоји од краткорочних и дугорочних дужничких хартија од вриједности са фиксном каматном стопом, које издају владе страних држава. Дужнички инструменти по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит су деноминирани у EUR валути.

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 30. јуна 2019.

13. ДУЖНИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ ПО ФЕР ВРИЈЕДНОСТИ КРОЗ ОСТАЛУ СВЕОБУХВАТНУ ДОБИТ (НАСТАВАК)

Структура дужничких инструмената по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит је сљедећа:

У хиљадама КМ	30. јуни 2019.	31. децембар 2018.
Дужнички инструменти	8.474.391	8.153.320
Обрачуната камата	72.797	72.119
УКУПНО	8.547.188	8.225.439

Анализа промјена фер вриједности дужничких инструмената по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит у извјештајним периодима приказана је у сљедећој табели:

У хиљадама КМ	За период			
	1.4. - 30.6. 2019.	1.4. - 30.6. 2018.	1.1. - 30.6. 2019.	1.1. - 30.6. 2018.
Почетно стање	8.298.348	7.922.217	8.225.439	7.473.857
Куповине током периода	685.843	969.592	1.600.043	2.279.317
Продаје током периода	-	-	(209.178)	(176.583)
Приход од камата признат током периода (Напомена 3)	10.001	10.501	20.196	20.707
Ефекти негативних каматних стопа признати током периода (Напомена 3)	(3.244)	(3.454)	(6.474)	(6.528)
Доспијећа инструмената	(477.017)	(695.443)	(1.175.737)	(1.363.110)
Доспијећа купона	(32.179)	(31.005)	(53.362)	(50.085)
Нето промјена у фер вриједности током периода	65.436	6.937	146.261	1.770
Закључно стање	8.547.188	8.179.345	8.547.188	8.179.345

14. МОНЕТАРНО ЗЛАТО

Банка држи монетарно злато на рачуну у банци у Швајцарској, а физички је лоцирано у трезору Банке Енглеске. Фер вриједност монетарног злата се исказује у EUR валути, преведећи га по фиксном курсу КМ на извјештајни датум и мјери се по задњој послјеподневној цијени једне унце злата (Oz) на извјештајни датум, преузетој с Reutersa.

Вриједност монетарног злата на дан 30. јуни 2019. године износи 232.734 хиљаде КМ, што представља 96.000 унци злата по вриједности од 2.424 КМ по унци (31. децембар 2018. године: 209.996 хиљада КМ, што је представљало 96.000 унци злата по вриједности од 2.187 КМ по унци).

Анализа промјена фер вриједности монетарног злата у извјештајним периодима приказана је у сљедећој табели:

У хиљадама КМ	За период			
	1.4. - 30.6. 2019.	1.4. - 30.6. 2018.	1.1. - 30.6. 2019.	1.1. - 30.6. 2018.
Почетно стање	216.248	202.093	209.996	203.858
Нето промјена у фер вриједности током периода	16.486	(841)	22.738	(2.606)
Закључно стање	232.734	201.252	232.734	201.252

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 30. јуна 2019.

15. ОСТАЛА ИМОВИНА

У хиљадама КМ	30. јуни 2019.	31. децембар 2018.
Активна временска разграничења	5.643	6.811
Потраживања од домаћих банака	1.624	1.735
Нумизматичке збирке	769	741
Остала разна актива	560	596
Жиро рачуни	492	553
Кредити запосленим	84	122
Аванси	2	1
Потраживања од службеника по основу мања готовог новца	600	600
Умањено за исправку вриједности осталих потраживања	(600)	(600)
Умањено за исправку вриједности за очекиване кредитне губитке	(5)	(5)
УКУПНО	9.169	10.554

На дан 30. јуни 2019. године активна временска разграничења укључују унапријед плаћене трошкове производње новчаница и кованица у износу од 4.943 хиљаде КМ (31. децембар 2018.: унапријед плаћени трошкови производње новчаница и кованица износили су 5.816 хиљада КМ).

16. ГОТОВ НОВАЦ У ОПТИЦАЈУ

У хиљадама КМ	30. јуни 2019.	31. децембар 2018.
Почетно стање	4.750.614	4.319.360
Повећање готовог новца у оптицају током периода	173.408	431.254
Закључно стање	4.924.022	4.750.614

17. ДЕПОЗИТИ БАНАКА

Структура депозита банака приказана је у сљедећој табели:

У хиљадама КМ	30. јуни 2019.	31. децембар 2018.
Депозити домаћих комерцијалних банака	5.495.227	5.522.701
Рачуни резерви организационих дијелова Банке	492	553
Посебни депозити комерцијалних банака – блокирана средства	36	36
УКУПНО	5.495.755	5.523.290

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 30. јуна 2019.

18. ДЕПОЗИТИ ВЛАДЕ И ОСТАЛИХ ДЕПОНЕНАТА

Структура депозита Владе и осталих депонената приказана је у сљедећој табели:

У хиљадама КМ	30. јуни 2019.	31. децембар 2018.
Депозити за буџет институција БиХ	467.655	494.575
Депозити јавних институција	149.833	125.501
Депозити осталих влада и владиних институција	110.166	89.286
Депозитни рачун по трансакцијама ММФ-а	52.854	5
Депозити за сервисирање вањског дуга БиХ	2.021	-
УКУПНО	782.529	709.367

19. ОСТАЛЕ ОБАВЕЗЕ

У хиљадама КМ	30. јуни 2019.	31. децембар 2018.
ММФ-ови рачуни број 1 и 2	1.638	1.628
Депозити Свјетске банке	723	184
Укалкулисани трошкови и остала пасива	527	177
Добављачи	185	1.036
Одложени приход	108	167
Обавезе према запосленим	2	35
УКУПНО	3.183	3.227

20. КАПИТАЛ

Структура капитала и резерви је приказана у сљедећој табели:

У хиљадама КМ	30. јуни 2019.	31. децембар 2018.
Почетни капитал	25.000	25.000
Генералне резерве (задржана добит)	514.720	514.720
Остале резерве	31.300	31.300
Резерве фер вриједности – дужнички и власнички инструменти по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит	279.860	133.696
Резервације за очекиване кредитне губитке (Напомена 24.1.1)	1.260	8.993
Резерве фер вриједности - монетарно злато	28.876	6.138
Нето добит за период	16.668	-
УКУПНО	897.684	719.847

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 30. јуна 2019.

20. КАПИТАЛ (НАСТАВАК)

Раст фер вриједности финансијске имовине Банке (дужнички инструменти и монетарно злато) у извјештајном периоду резултат је пораста тржишних цијена финансијске имовине коју Банка има у портфељу.

Раст тржишних цијена дужничких инструмената је посљедица негативне промјене у очекивањима на финансијским тржиштима Еврозоне и САД везаних за економски раст и референтне каматне стопе водећих централних банака.

Раст тржишне цијене монетарног злата посљедица је повећане неизвјесности на глобалним финансијским тржиштима и повећаних геополитичких ризика.

21. НОВАЦ И НОВЧАНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

За потребе извјештаја о новчаним токовима, новац и новчани еквиваленти се састоје од:

У хиљадама КМ	30. јуни 2019.	30. јуни 2018.
Девизни депозити са роком доспијећа до три мјесеца или краће, од датума стицања	859.088	1.131.457
Девизни депозити по виђењу	617.148	623.933
Страна валута у готовини	294.771	245.978
Специјална права вучења у ММФ-у	524	2.003
Жиро рачуни	492	919
Укупно	1.772.023	2.004.290
Исправка вриједности за очекиване кредитне губитке	(452)	(2.364)
УКУПНО	1.771.571	2.001.926

22. АРАНЖМАН ВАЛУТНОГ ОДБОРА

Закон дефинише оперативно правило „Валутни одбор“ за издавање КМ, према којем се КМ издаје само уз куповину конвертибилне стране валуте уз пуно покриће у нето девизним резервама.

Члан 31. Закона захтијева да укупан износ њене монетарне пасиве никада не буде већи од њених нето девизних резерви.

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 30. јуна 2019.

22. АРАНЖМАН ВАЛУТНОГ ОДБОРА (НАСТАВАК)

Детаљи поштовања тог правила су сљедећи:

У хиљадама КМ	30. јуни 2019.	31. децембар 2018.
Бруто девизне резерве	12.022.225	11.623.218
Страна валута у готовини	294.771	274.099
Депозити код иностраних банака	2.946.385	2.911.448
Дужнички инструменти по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит	8.547.188	8.225.439
Монетарно злато	232.734	209.996
Специјална права вучења у ММФ-у	524	2.236
Потраживања од дивиденди	623	-
Обавезе према нерезидентима	2.361	1.812
Нето девизне резерве (Бруто девизне резерве умањене за обавезе према нерезидентима)	12.019.864	11.621.406
Монетарна пасива	11.202.306	10.983.271
Готов новац у оптицају	4.924.022	4.750.614
Депозити банака	5.495.755	5.523.290
Депозити Владе и осталих депонената	782.529	709.367
НЕТО СТРАНА АКТИВА (Нето девизне резерве умањене за монетарну пасиву)	817.558	638.135

23. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА

Банка у оквиру свог редовног пословања ступа у трансакције са повезаним лицима. Имајући у виду да је Банка основана актом Парламентарне скупштине БиХ, а да је почетни капитал уплаћен од стране Савјета министара БиХ, трансакције које се одвијају у оквиру редовних операција Банке са државом и државним институцијама представљају трансакције са повезаним лицима. Банка у складу са одредбама Закона обавља агентске послове за државу БиХ и за друге државне институције. Банка прима депозите од државе БиХ и државних институција и поступа искључиво по налогу депонента.

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 30. јуна 2019.

23. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА (НАСТАВАК)

Трансакције са државом и државним институцијама приказане су у сљедећим табелама:

У хиљадама КМ

30. јуни 2019.

	Изложеност	Пасива
Држава	-	535.904
<i>Државне институције:</i>		
Управа за индиректно опорезивање БиХ	-	64.157
Агенција за осигурање депозита БиХ	-	139.671
УКУПНО	-	739.732

У хиљадама КМ

31. децембар 2018.

	Изложеност	Пасива
Држава	-	505.897
<i>Државне институције:</i>		
Управа за индиректно опорезивање БиХ	-	45.635
Агенција за осигурање депозита БиХ	-	90.975
УКУПНО	-	642.507

Банка сматра да има и директни однос повезане особе са члановима управљачке структуре, блиским члановима породица чланова управљачке структуре и друштвима под контролом, заједничком контролом или значајним утицајем чланова управљачке структуре и блиских чланова њихових породица.

Накнаде кључним члановима управљачке структуре

Укупне накнаде кључним члановима управљачке структуре (чланови Управе и Управног одбора) у периоду 1.1. – 30.6.2019. године износиле су 461 хиљаду КМ, од чега се 286 хиљада КМ односило на плате и остале накнаде, а 175 хиљада КМ на порезе и доприносе (у периоду 1.1. – 30.6.2018. године укупан износ од 467 хиљада КМ односио се на плате и остале накнаде у износу од 290 хиљада КМ, а 177 хиљада КМ на порезе и доприносе).

24. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА

Финансијски инструменти који представљају изложеност Банке финансијским ризицима (кредитни ризик, тржишни ризици и ризик ликвидности) су:

- Страна валута у готовини,
- Депозити код иностраних банака (централне банке, пословне банке и BIS банка Базел),
- Специјална права вучења у ММФ-у,
- Дужнички инструменти,
- Монетарно злато,
- Власнички инструменти и
- Остала финансијска имовина (потраживања од домаћих банака, кредити запосленим и остала потраживања).

24.1. Кредитни ризик

Кредитни ризик представља ризик настанка финансијског губитка за Банку уколико уговорна страна везано за финансијски инструмент не испуни своје уговорне обавезе и произлази углавном из улагања у депозите код иностраних банака и улагања у дужничке инструменте. Управљање овом врстом ризика остварује се путем одабира уговорних страна високог кредитног рејтинга, додијељеног од стране међународно признатих рејтинг агенција, ограничењем рока, контролисањем обима и динамике инвестирања.

Композитни кредитни рејтинг представља просјек нивоа постојећих кредитних рејтинга додијељених одређеном емитенту од стране најмање двије од три рејтинг агенције (Standard & Poor's, Fitch Ratings или Moody's). Кредитни рејтинзи се прате на дневној основи.

Банка од 1. јануара 2019. године примјењује нову методологију израчуна PD-а засновану на транзиционим матрицама. PD представља процјену вјероватноће да емитент неће бити у могућности да испуни своје обавезе по основу дуга. Врши се обрачун 12-мјесечних и цјеложивотних вриједности PD-а. Процјене PD-а од 1. јануара 2019. године засноване су на подацима о историјског стопи неиспуњења обавеза (енг. Default) према транзиционим матрицама. Процјене се врше у складу са Уредбом 575/2013 Европског парламента и Вијећа од 26. јуна 2013. године (CRR), на основу историјских података о стопи Defaulta садржаних у корпоративним транзиционим матрицама. Одређена прилагођења процјена PD-а, уколико су потребна, врше се за изложености према иностраним државама (иностраним централним банкама и владама). Потреба и степен модификације процјене PD-а за изложеност према иностраним државама утврђује се на основу односа историјске стопе Default-а (нивоа композитног кредитног рејтинга BB+, BB и BB-) и процијењених вјероватноћа неиспуњења обавеза за одговарајуће еквивалентне нивое композитног кредитног рејтинга држава. Процјене PD-а по нивоима композитног кредитног рејтинга се, уважавајући захтјеве МСФИ 9, да се узимају у обзир све разумне и поткријељене информације укључујући и оне које се односе на будућност, додатно коригују у складу са композитним кредитним изгледима. У случају позитивног изгледа, процијењени PD умањује се за одређени проценат, а у случају негативног изгледа процијењени PD увећава се за одређени проценат.

24. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

24.1. Кредитни ризик (наставак)

24.1.1. Изложеност кредитном ризику

Сљедећа табела приказује усклађивање између почетног и закључног стања исправке вриједности за финансијску имовину за извјештајне периоде:

У хиљадама КМ

	2019.				2018.			
	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Укупно	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Укупно
1. Дужнички инструменти по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит								
На дан 1. јануар	8.993	-	-	8.993	4.290	-	-	4.290
Промјена у калкулацији PD-а (Напомена 2.4)	(7.704)	-	-	(7.704)	-	-	-	-
Повећања због промјене кредитног ризика	190	-	-	190	15.062	-	-	15.062
Смањења због промјене кредитног ризика	(70)	-	-	(70)	(5.288)	-	-	(5.288)
Смањења због доспјелих инструмената	(103)			(103)	(407)			(407)
<i>Нето (смањење) / повећање током периода</i>	<i>(7.687)</i>	-	-	<i>(7.687)</i>	<i>9.367</i>	-	-	<i>9.367</i>
Смањења због продатих инструмената	(46)	-	-	(46)	(162)	-	-	(162)
На дан 30. јуни	1.260	-	-	1.260	13.495	-	-	13.495
2. Депозити код иностраних банака								
На дан 1. јануар	2.535	-	-	2.535	1.635	-	-	1.635
Промјена у калкулацији PD-а (Напомена 2.4)	(2.117)			(2.117)	-			-
Повећања због промјене кредитног ризика	1.358	-	-	1.358	4.309	-	-	4.309
Смањења због промјене кредитног ризика	(34)	-	-	(34)	(1.325)	-	-	(1.325)
Смањења због престанака признавања орочених депозита	(1.158)	-	-	(1.158)	(1.886)	-	-	(1.886)
На дан 30. јуни	584	-	-	584	2.733	-	-	2.733

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 30. јуна 2019.

24. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

24.1. Кредитни ризик (наставак)

24.1.1. Изложеност кредитном ризику (наставак)

	2019.				2018.			
	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Укупно	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Укупно
3. Специјална права вучења у ММФ-у								
На дан 1. јануар	-	-	-	-	-	-	-	-
Промјена у калкулацији PD-а	-	-	-	-	-	-	-	-
Повећања због промјене кредитног ризика	1	-	-	1	1	-	-	1
Смањења због промјене кредитног ризика	(1)	-	-	(1)	(1)	-	-	(1)
На дан 30. јуни	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Остала финансијска имовина								
На дан 1. јануар	5	-	600	605	30	-	600	630
Повећања због промјене кредитног ризика	5	-	-	5	19	-	-	19
Смањења због промјене кредитног ризика	(5)	-	-	(5)	(20)	-	-	(20)
На дан 30. јуни	5	-	600	605	29	-	600	629
Укупно почетно стање на дан 1. јануар	11.533	-	600	12.133	5.955	-	600	6.555
Укупна промјена у калкулацији PD-а	(9.821)	-	-	(9.821)	-	-	-	-
Укупна нето повећања кредитног ризика	137	-	-	137	10.302	-	-	10.302
Укупно закључно стање на дан 30. јуни	1.849	-	600	2.449	16.257	-	600	16.857

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 30. јуна 2019.

24. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

24.1. Кредитни ризик (наставак)

24.1.2. Концентрација кредитног ризика

а) Максимална изложеност кредитном ризику - Финансијски инструменти који су предмет умањења

Сљедећа табела приказује максималну изложеност финансијске имовине Банке кредитном ризику, анализирану по класама финансијских инструмената за које се очекивани кредитни губици рачунају и признају:

У хиљадама КМ

Класе финансијских инструмената	30. јуни 2019.				31. децембар 2018.			
	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Укупно	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Укупно
Страна валута у готовини								
Бруто књиговодствена вриједност	294.771	-	-	294.771	274.099	-	-	274.099
Исправка вриједности	-	-	-	-	-	-	-	-
Књиговодствена вриједност	294.771	-	-	294.771	274.099	-	-	274.099
Депозити код иностраних банака								
Бруто књиговодствена вриједност	2.946.969	-	-	2.946.969	2.913.983	-	-	2.913.983
Исправка вриједности	(584)	-	-	(584)	(2.535)	-	-	(2.535)
Књиговодствена вриједност	2.946.385	-	-	2.946.385	2.911.448	-	-	2.911.448
Дужнички инструменти по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит								
Бруто књиговодствена вриједност	8.547.188	-	-	8.547.188	8.225.439	-	-	8.225.439
Резервације за очекиване кредитне губитке (признати у осталој свеобухватној добити)	(1.260)	-	-	(1.260)	(8.993)	-	-	(8.993)
Књиговодствена вриједност	8.547.188	-	-	8.547.188	8.225.439	-	-	8.225.439
Специјална права вучења у ММФ-у								
Бруто књиговодствена вриједност	524	-	-	524	2.236	-	-	2.236
Исправка вриједности	-	-	-	-	-	-	-	-
Књиговодствена вриједност	524	-	-	524	2.236	-	-	2.236
Остала финансијска имовина								
Бруто књиговодствена вриједност	2.493	-	600	3.093	2.693	-	600	3.293
Исправка вриједности	(5)	-	(600)	(605)	(5)	-	(600)	(605)
Књиговодствена вриједност	2.488	-	-	2.488	2.688	-	-	2.688

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 30. јуна 2019.

24. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

24.1. Кредитни ризик (наставак)

24.1.2. Концентрација кредитног ризика (наставак)

б) Максимална изложеност кредитном ризику - Финансијски инструменти који нису предмет умањења

У хиљадама КМ	30. јуни 2019.	31. децембар 2018.
Књиговодствена вриједност		
Монетарно злато	232.734	209.996
Остала улагања	27.813	27.813
УКУПНО	260.547	237.809

24.2. Тржишни ризик

Банка прати и управља валутним и каматним ризиком као основним тржишним ризицима. Валутни ризик је ризик пада вриједности финансијских инструмената деноминираних у странијој валути услед промјене девизних курсева. Каматни ризик је ризик пада тржишне вриједности финансијских инструмената услед неповољних кретања каматних стопа. Управљање тржишним ризицима се врши постављањем квантитативних ограничења за изложеност валутном ризику која је прихватљива за Банку и прате се на дневној основи. Циљ управљања тржишним ризицима јесте контрола и управљање ризицима у оквиру прихватљивих параметара, како би се оптимизирао поврат.

У сврху квантификације ефеката тржишног ризика на вриједност девизних резерви, Банка користи концепт „вриједности под ризиком“ (VaR). Вриједност под ризиком представља статистичку методологију помоћу које се процјењује максимална промјена вриједности девизних резерви услед промјене цијене финансијских инструмената и промјене девизних курсева уз одређени степен поузданости за одређени временски период. Банка при обрачунању VaR примјењује ниво поузданости од 99% за временски интервал од десет дана, као што је препоручено стандардом Базел II.

Промијене цијена инструмената и промијене девизних курсева су базирани на историјским промијенама цијена и промијенама девизних курсева за инструменте и валуте које чине девизне резерве на крају мјесеца.

На дан 30. јуни 2019. године, изложеност девизних резерви којима управља Банка (VaR уз ниво поузданости 99% за временски интервал од десет дана) која укључује промијене цијена инструмената и промијене девизних курсева у односу на КМ износи 31.132 хиљаде КМ (2018.: 37.739 хиљада КМ), што представља еквивалент 0,26% укупне финансијске имовине (2018.: 0,32% укупне финансијске имовине). VaR проистиче од промијене цијена инструмената у које су инвестирана средства девизних резерви, укључујући промијене еурске тржишне цијене злата. На дан 30. јуни 2019. године нема орочених депозита нити улагања деноминираних у неуро валутама, тако да Банка нема изложености валутном ризику.

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 30. јуна 2019.

24. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

24.2. Тржишни ризик (наставак)

24.2.1. Девизни ризик

Банка је изложена девизном ризику кроз трансакције у страним валутама. Ово је ризик од промјене вриједности финансијских инструмената услед промјена у девизним курсевима. Изложеност девизном ризику произилази из активности везаних за депозите и инвестиције у дужничке инструменте.

Управљање и контролу девизног ризика Банка осигурава строгим поштивањем одредби Закона и Инвестиционих смјерница Банке за инвестирање девизних резерви.

Наведеним актима су тачно дефинисани лимити држања активе и пасиве у свакој страниој валути. Највећи дио новчане активе држи се у EUR, а максималан износ који се може држати у другим конвертибилним валутама подложним промјенама тржишног курса не смије прелазити 50% укупног износа капитала Банке.

Обзиром на врло малу изложеност девизном ризику и због тога што је најзначајнији дио новчане активе држан у EUR валути, девизни ризик се не сматра значајним ризиком за Банку.

24.2.2. Каматни ризик

Изложеност Банке тржишном ризику промјена у каматним стопама је концентрисана у инвестиционом портфељу. Пословање Банке је подложно ризику промјене каматних стопа утолико што каматносна имовина и обавезе доспијевају или се камата мијења у различитим периодима или у различитим износима.

Банка је изложена каматном ризику приликом инвестирања девизних резерви. Банка управља девизним резервама са циљем минимизирања каматног ризика. Инвестиције носе различите каматне стопе, зависно од периода инвестирања, уз максималан рок инвестирања од једне године за депозите и десет година за дужничке инструменте.

24.3. Ризик ликвидности

Ризик ликвидности се односи на могуће потешкоће у брзој ликвидацији дијела имовине, што је могуће у ситуацији у којој су тржишни услови неповољни и такођер, када дође до непожељног кретања цијена.

Ликвидна имовина се дефинише као она имовина чија конверзија у новчана средства подразумијева минималне трансакционе трошкове и чија је вриједност најближа тржишној вриједности.

С обзиром на обавезу гарантовања конвертибилности КМ, дневна ликвидност треба бити обезбијеђена рочном усклађеношћу девизних резерви Банке.

Оквир за ликвидност треба да усклади прогнозиране потенцијалне потребе за ликвидношћу са одговарајућим ликвидним инструментима. Ликвидност сваког појединачног финансијског инструмента подобног за инвестирање треба да буде размотрена на одговарајући начин прије него што се изврши инвестирање у тај инструмент.

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 30. јуна 2019.

25. МЈЕРЕЊЕ ФЕР ВРИЈЕДНОСТИ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ И ФИНАНСИЈСКИХ ОБАВЕЗА

25.1. Финансијска имовина мјерена по фер вриједности

Процјењене фер вриједности финансијске имовине и финансијских обавеза Банке су одређене користећи расположиве тржишне информације, уколико их има, и одговарајуће методологије вредновања.

Сљедећа табела даје анализу финансијске имовине мјерене по фер вриједности на извјештајне датуме, укључујући ниво унутар хијерархије фер вриједности. Ови износи темеље се на вриједностима које су приказане у извјештају о финансијском положају користећи цијене које котирају на активном тржишту, које одговарају Нивоу 1 хијерархије на извјештајне датуме.

У хиљадама КМ

30. јуни 2019.

	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Укупно
Финансијска имовина мјерена по фер вриједности				
Дужнички инструменти	8.547.188	-	-	8.547.188
Монетарно злато	232.734	-	-	232.734
УКУПНО	8.779.922	-	-	8.779.922

У хиљадама КМ

31. децембар 2018.

	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Укупно
Финансијска имовина мјерена по фер вриједности				
Дужнички инструменти	8.225.439	-	-	8.225.439
Монетарно злато	209.996	-	-	209.996
УКУПНО	8.435.435	-	-	8.435.435

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 30. јуна 2019.

25. МЈЕРЕЊЕ ФЕР ВРИЈЕДНОСТИ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ И ФИНАНСИЈСКИХ ОБАВЕЗА (НАСТАВАК)

25.2. Финансијска имовина и финансијске обавезе које се не мјере по фер вриједности

У хиљадама КМ

	30. јуни 2019.	
	Књиговодствена вриједност	Фер вриједност
Финансијска имовина		
<i>Финансијска имовина мјерена по амортизованом трошку:</i>		
Страна валута у готовини	294.771	294.771
Депозити код иностраних банака	2.946.385	2.938.262
Специјална права вучења у ММФ-у	524	524
Потраживања од дивиденди	623	623
Остала финансијска имовина	2.488	2.488
<i>Остала улагања</i>	27.813	27.813
Укупно	3.272.604	3.264.481
Финансијске обавезе		
<i>Финансијске обавезе мјерене по амортизованом трошку:</i>		
Готов новац у оптицају	4.924.022	4.924.022
Депозити банака	5.495.755	5.482.363
Депозити Владе и осталих депонената	782.529	780.622
Остале финансијске обавезе	2.593	2.593
Укупно	11.204.899	11.189.600

У хиљадама КМ

	31. децембар 2018.	
	Књиговодствена вриједност	Фер вриједност
Финансијска имовина		
<i>Финансијска имовина мјерена по амортизованом трошку:</i>		
Страна валута у готовини	274.099	274.099
Депозити код иностраних банака	2.911.448	2.904.460
Специјална права вучења у ММФ-у	2.236	2.236
Остала финансијска имовина	2.688	2.688
<i>Остала улагања</i>	27.813	27.813
Укупно	3.218.284	3.211.296
Финансијске обавезе		
<i>Финансијске обавезе мјерене по амортизованом трошку:</i>		
Готов новац у оптицају	4.750.614	4.750.614
Депозити банака	5.523.290	5.512.943
Депозити Владе и осталих депонената	709.367	708.038
Остале финансијске обавезе	2.893	2.893
Укупно	10.986.164	10.974.488

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 30. јуна 2019.

26. ЧЛАНСТВО БиХ У МЕЂУНАРОДНОМ МОНЕТАРНОМ ФОНДУ

У складу са споразумима између БиХ и ММФ-а потписаним у децембру 2002. године, Банка је одређена за фискалног агента и депозитара за чланство БиХ у ММФ-у. Улога Банке као фискалног агента је специфична због аранжмана валутног одбора. Банка дјелује у име БиХ у њеним односима са ММФ-ом, али није одговорна за средства и обавезе везане уз чланство.

Банка држи рачун специјалних права вучења у ММФ-у, ММФ-ове рачуне број 1 и 2 у извјештају о финансијском положају. Банка такођер осигурава услуге чувања хартија од вриједности БиХ који се издају за покриће чланства у ММФ-у и за реоткуп обавеза, који се налазе у ванбилансној евиденцији.

Банка примјењује нето метод у приказивању финансијске позиције БиХ у ММФ-у, што је приказано у наставку:

У хиљадама КМ

	30. јуни 2019.	31. децембар 2018.
Квота	633.643	629.809
Специјална права вучења у ММФ-у	524	2.236
УКУПНО АКТИВА	634.167	632.045
ММФ-ов рачун бр. 1	1.584	1.575
ММФ-ов рачун бр. 2	54	53
Хартије од вриједности	985.379	1.042.166
Алокација SDR	384.406	382.080
Обрачуната камата на алокацију SDR	709	685
Рачуни плативих трошкова	1.245	1.601
УКУПНО ПАСИВА	1.373.377	1.428.160
НЕТО ПОЗИЦИЈА БиХ У ММФ-у	739.210	796.115

Рачун хартија од вриједности, ММФ-ов рачун број 1 и ММФ-ов рачун број 2 предметом су валутног усклађивања кадгод се валута користи у финансијским трансакцијама између ММФ-а и БиХ. Најмање једном годишње, на крају ММФ-ове финансијске године (30. април), сва држања валута у ММФ-у се поново вреднују по важећем курсу SDR-а. Ова вриједносна прилагођавања се укључују у одговарајућа стања рачуна.

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 30. јуна 2019.

27. ВАНБИЛАНСНЕ СТАВКЕ

Банка води одређене рачуне у страним валутама везане уз споразуме између влада БиХ и иностраних влада и финансијских организација. Како ови рачуни нису нити актива нити пасива Банке, они нису укључени у извјештај о финансијском положају Банке.

Такођер, ванбилансне ставке садрже девизне рачуне државних институција и агенција, као и комерцијалних банака, за које Банка дјелује као агент.

Ванбилансне ставке се састоје од:

У хиљадама КМ	30. јуни 2019.	31. децембар 2018.
Депозити USAID-а	2.497	3.042
Депозити нерезидената	2.497	3.042
Депозити Савјета министара БиХ:	7.706	30.964
Депозити Савјета министара БиХ на основу сукцесије	45	44
Депозити Савјета министара БиХ – сервисирање вањског дуга БиХ	6.617	9.227
Депозити Савјета министара БиХ – буџет институција БиХ	1.019	1.543
Остали депозити Савјета министара БиХ	25	20.150
Депозити осталих резидената:	15.925	4.048
Депозити – пензије из Њемачке	299	12
Депозитни рачуни банака	15.626	4.036
Депозити резидената	23.631	35.012
Инвестиције везане за хартије од вриједности - Агенција за осигурање депозита БиХ	44.492	37.499
Инвестиције резидената везане за хартије од вриједности	44.492	37.499
УКУПНО	70.620	75.553

28. ДОГАЂАЈИ ПОСЛИЈЕ ДАТУМА ИЗВЈЕШТАВАЊА

До датума одобравања ових сажетих финансијских извјештаја није било значајнијих догађаја који би имали утицаја на финансијске извјештаје Банке.

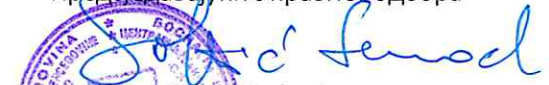
29. ОДОБРАВАЊЕ САЖЕТИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА

Ове сажете финансијске извјештаје одобрио је Управни одбор Банке 30. јула 2019. године.

Руководилац Одјељења за рачуноводство и финансије

 мр Едис Ковачевић

Председавајући Управног одбора

 др Сенад Софтић